



Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

06.10.2022. Nr. 1-5/260

Tieslietu ministrija
pasts@tm.gov.lv

Iekšlietu ministrija
kanceleja@iem.gov.lv

Satiksmes ministrija
satiksmes.ministrija@sam.gov.lv

*Par pārkāpumu, kas fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem,
procesuālo izskatīšanas kārtību*

Tiesībsarga redzeslokā un masu medijos pēdējā laikā ir aktualizējies jautājums par vairākkārtēju transportlīdzekļa īpašnieka (valdītāja, turētāja) vai vadītāja sodīšanu saistībā ar derīgas obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas polises¹ (turpmāk arī – OCTA) vai valsts tehniskās apskates² neesamību. Proti, ja persona izmanto transportlīdzekli ceļu satiksmē, kuram noteiktajā termiņā nav veikta valsts tehniskā apskate, vai par kuru nav veikta tā īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, un pārkāpums tiek fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, personai sods tiek piemērots par katru izdarīto pārkāpuma reizi atsevišķi, kas noteiktās situācijās var būt pat vairāki sodi vienā dienā un kopējais soda apmērs mēneša ietvaros var pārsniegt pat 1000 *euro*.

Tiesībsargs neapšaubu tehnisko līdzekļu, t.s. fotoradaru, nepieciešamību un uzsver, ka ikvienam transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) ir pienākums darīt visu nepieciešamo, lai ceļu satiksmē netiktu izmantoti tādi viņa lietošanā esošie transportlīdzekļi, kuriem nav dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē vai uz kuriem attiecas aizliegums piedalīties ceļu satiksmē, kā arī tieši transportlīdzekļa īpašniekam ir jāveic mehāniskā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana (Ceļu satiksmes likuma 20.panta pirmā un ceturtā daļa). Turklāt transportlīdzekļa vadītājam pirms katras izbraukšanas jāpārbauda, vai ir veikta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, vai transportlīdzeklis ir tehniskā kārtībā un

¹ Sk., piemēram, <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/fotoradari-par-brauksanu-bez-octa-uzrekina-1130-eiro-sodu.a468318/>.

² Sk., piemēram, <https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/motori/cik-sodus-viena-diena-var-sanemt-par-fotoradara-nokertu-auto-bez-octa-vai-apskates.a458397/>.

nokomplektēts (Ceļu satiksmes likuma 25.panta otrā daļa). Turklāt jāatzīmē, ka jau šobrīd ikvienai personai ir iespēja pieprasīt paziņojumus no Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk – CSDD) e-pakalpojumiem un par transportlīdzekļa valsts tehniskās apskates beigu termiņu, kā arī OCTA polises beigu termiņu ir iespējams laikus uzzināt, aktivizējot CSDD e-pakalpojumu (<https://e.csdd.lv/>) sadaļā “Atgādinājumi”.

Tomēr tiesībsargs vērš uzmanību uz to, ka šāda vairākkārtēja sodīšana ar sankcijām, kas atsevišķos gadījumos par vienu pārkāpuma reizi paredz atbildību pat 350 *euro* apmērā³, var būt nesamērīga, ņemot vērā, ka persona par OCTA polisi var aizmirst arī kļūdas pēc. Taču, ja attiecībā par OCTA neesamību jautājums ir saistīts tieši ar Latvijas Republikas Satversmes 92.panta trešajā teikumā noteiktajām tiesībām uz atbilstīgu atlīdzinājumu, tad gadījumā, ja transportlīdzeklī nav veikta valsts tehniskā apskate noteiktajā termiņā, tas var liecināt par potenciāli bīstama transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē. Ceļu satiksmes likuma 16.panta pirmā daļa paredz, ka transportlīdzekļu valsts tehniskā apskate tiek veikta, lai kontrolētu transportlīdzekļu tehnisko stāvokli, kā arī lai aktualizētu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistru un traktortehnikas un tās vadītāju valsts informatīvo sistēmu, atklātu meklēšanā esošos transportlīdzekļus un veiktu normatīvajos aktos noteiktās kontroles funkcijas, kas saistītas ar piedalīšanos ceļu satiksmē. Līdz ar to situācijā, kad personas transportlīdzeklī nav izieta valsts tehniskā apskate, un persona ar šādu transportlīdzekli pārvietojas ceļu satiksmē, valstij būtu nepieciešams reaģēt uz šādu pārkāpumu pēc iespējas ātrāk. Tādējādi brīdī, kad šis pārkāpums tiek fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, personai jau laicīgi būtu jābūt par to informētai, lai attiecīgi varētu veikt nepieciešamās darbības derīgas tehniskās apskates iegūšanai, kas līdz ar to arī novērstu turpināt izmantot potenciāli bīstamu transportlīdzekli ceļu satiksmē.

Tomēr pašreizējais Administratīvās atbildības likums ir izstrādāts tādējādi, ka attiecībā uz pārkāpumiem, kas fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, pastāv tā pati procesuālā termiņu kārtība, kādā administratīvais pārkāpuma process tiek uzsākts⁴, cik ilgā laikā ir jāpieņem lēmums lietā⁵ un, cik ilgā laikā ir jāpaziņo pieņemtais lēmums⁶, kā tas ir visās pārējās lietu kategorijās. Ņemot vērā Administratīvās atbildības likumā noteiktos termiņus var izveidoties situācija, kad persona par izdarīto pārkāpumu par tāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, kuram noteiktajā termiņā nav veikta valsts tehniskā apskate, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, uzzina tikai pēc viena vai pusotra mēneša.

Līdz ar to tiesībsarga ieskatā jautājumā par termiņiem, kādā personai tiek paziņots par administratīvo pārkāpumu (derīgas OCTA polises vai valsts tehniskās apskates neesamība), kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ir saskatāmas iespējamās normatīvā regulējuma pilnveides iespējas.

Ievērojot minēto, lūdzu, līdz **2022.gada 1.novembrim** savas iestādes kompetences ietvaros sniegt viedokli, vai šādu lietu kategorijās, kad pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, būtu iespējams ieviest citādu procesuālo izskatīšanas kārtību un saīsināt lietu izskatīšanas termiņus, lai persona par izdarīto

³ Sk. Ceļu satiksmes likuma 71.panta otro daļu attiecībā uz transportlīdzekļa īpašnieka atbildību par OCTA neesamību.

⁴ Administratīvās atbildības likuma 117.pants paredz administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas termiņu no trīs darbdienu līdz mēnesim.

⁵ Administratīvās atbildības likuma 133.pants paredz administratīvā pārkāpuma lietu izskatīt un lēmumu pieņemt pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu, vai atsevišķos gadījumos termiņš var tikt pagarināts līdz četriem vai sešiem mēnešiem.

⁶ Administratīvās atbildības likuma 157.pants paredz, ka lēmumu paziņo uzreiz pēc administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vai ne vēlāk kā septiņu darbdienu laikā no administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas dienas.

pārkāpumu tiktu informēta savlaicīgāk? Vienlaikus, lūdzu, sniegt Jūsu viedokli par pašreizējo naudas soda apmēra samērīgumu gadījumos, kad persona tiek sodīta par derīgas OCTA polises vai valsts tehniskās apskates neesamību.

Papildus minētajam, lūdzu, Tieslietu ministriju sniegt viedokli attiecībā uz Administratīvās atbildības likuma 26.pantā ietverto nosacījumu par administratīvo sodīšanu atsevišķa ilgstoša administratīvā pārkāpuma gadījumā. Ņemot vērā, ka iepriekš aprakstītajos gadījumos personas ir tikušas sodītas par katru no pārkāpumiem, kā par atsevišķi izdarītu administratīvo pārkāpumu (Administratīvās atbildības likuma 22.pants), lūdzu, izskaidrot, ar ko katrs no administratīvā soda piemērošanas noteikumiem ir nošķirams, un, kādos gadījumos amatpersona būtu tiesīga piemērot administratīvo sodu par atsevišķu ilgstošu administratīvo pārkāpumu.

Ar cieņu
tiesībsarga vietniece

I. Piļāne

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu